

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

ROMAÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/63/4 (2015)

EMLÉKEZTETŐ
2015. SZEPTEMBER 23. 9:00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth tér 2-4. IV. em. 439/A

Időpont: 2015. szeptember 23. 9:00

Tárgy: Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport Ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Langerné Victor Katalin, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár, a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a résztvevőket és megköszönte a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesületnek, hogy a 2015. május 11-ei rendhagyó ülést Győrben tarthatta a Tematikus Munkacsoport. Ismertette a napirendi pontokat, majd megkérte **dr. Rátkai Balázst**, hogy tájékoztassa a jelenlévőket Magyarország egyetemes időszakos felülvizsgálatának (a továbbiakban: UPR) menetéről.

1. napirendi pont: Magyarország egyetemes időszakos felülvizsgálata (UPR)

Dr. Rátkai Balázs a Külgazdasági és Külügyminisztérium Nemzetközi Szervezetek Főosztálya képviseletében röviden ismertette a UPR mechanizmust. A felülvizsgált állam benyújtja jelentését, elmondja a legfontosabb tudnivalókat, a többi tagállam pedig kérdéseket tehet fel, valamint ajánlásokat fogalmazhat meg. A felülvizsgálat három dokumentumon alapszik. Az egyik a nemzeti jelentés, amit 2016 januárjában kell benyújtania a magyar kormánynak az ENSZ-hez. A másik dokumentum az ENSZ által összeállított jelentés, amely a különböző emberi jogi egyezmények végrehajtását felügyelő szervezetek, illetve egyéb ENSZ szervek információit tartalmazza. A harmadik dokumentum pedig a civil szervezetek és a Nemzeti Emberi Jogi Intézmény által összeállított jelentés. Ezek a dokumentumok elérhetők az ENSZ UPR honlapján. 2011-ben 148 ajánlást kapott Magyarország, amelyek nagy része elfogadásra került. 2014-ben a kormány benyújtott egy időközi jelentést, amely tartalmazza a 2011-ben kapott ajánlások megvalósítását. **Dr. Rátkai Balázs** tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ülésére előre megküldött háttéranyagban is az időközi jelentésben szereplő információk olvashatók. A nemzeti jelentésben ez kerül majd frissítésre, valamint rövidítésre, mert maximum 20 oldal terjedelmű lehet a jelentés.

Dr. Fórika László az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviseletében elmondta, hogy az ajánlások közül 29 volt függőben, amelyekre nem reagált azonnal a kormány. Ezekről két

kormány határozat is született. Megkérdezte, hogy jelenleg mi a kormányzati álláspont ezekkel kapcsolatban.

Dr. Rátkai Balázs válaszában elmondta, hogy egy kormány határozatról tud, amely rögzíti a kormány álláspontját a függőben lévő ajánlásokkal kapcsolatban. A UPR mechanizmus szabályai alapján az adott állam eldöntheti, hogy rögtön, helyben nyilatkozik az ajánlások elfogadásáról illetve elutasításáról, vagy pedig az Emberi Jogi Tanács következő ülésén számol be az álláspontjáról. A függőben lévő ajánlások nagy részét elfogadta Magyarország, néhányat visszautasított, ezt az álláspontot az említett kormány határozat is tartalmazza. Ezek az ajánlások szerepelnek továbbá az időközi jelentésben is.

Dr. Fórika László jelezte, hogy megküldi a másik kormány határozatot is, amelyik a függőben lévő ajánlásokról szól.

Kozma Blanka a Közéleti Roma Nők elnöke kiemelte, hogy a jelentés sokat foglalkozik az oktatás, az oktatási szegregáció kérdéskörével, az oktatási esélyegyenlőség megvalósításával, azonban a megerősítő intézkedéseknél csak a foglalkoztatási kérdésekre tér ki. A 94.99 számú ajánlás¹ tekintetében jelezte, hogy az *affirmative action* kifejezés eredetileg az Egyesült Államokban, 1960-as években Johnson elnök által elindított intézkedésekre utal. Ezek között elsősorban az iskolai szegregáció megszüntetése érdekében tett lépések szerepeltek. Ennek alapján javasolta, hogy a megerősítő intézkedések témájához kerüljön be a jelentésbe az oktatás kérdésköre és nem csak a foglalkoztatás.

Langerné Victor Katalin egyetértett a javaslattal, ugyanakkor jelezte, hogy nagyon röviden kell megfogalmazni a válaszokat. Ennek ellenére igyekeznek belefoglalni a jelentésbe a javaslatot.

Dr. Szebeni Andrea a Belügyminisztérium Civilkapcsolati és Ügyfélszolgálati Osztályának képviselőjében megkérdezte, hogy bizonyos ajánlásoknál miért nem szerepelnek válaszok a háttéranyagban.

Sebestyén Zsuzsa az Emberi Erőforrások Minisztériumának Fejlesztési Osztálya képviselőjében jelezte, hogy a rövid terjedelmi korlátokra való tekintettel a nagyon hasonló ajánlásokat csoportokba rendezték, és ezekre egy választ írtak.

További észrevételek hiányában **Langerné Victor Katalin** megkérte a jelenlévőket, hogy szavazzanak a háttéranyagban szereplő válaszokról. **Dr. Fórika László** nem vett részt a szavazásban, a többi jelenlévő egyhangúan elfogadta a válaszokat.

Dr. Fórika László jelezte, hogy az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, mint Nemzeti Emberi Jogi Intézmény önálló jelentést nyújtott be az ENSZ-hez. Ebből adódóan sértené a Hivatal függetlenségét, ha párhuzamos véleményt fogalmazna meg, így nem vett részt a szavazásban.

2. napirendi pont: A Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport összefoglalója

---

¹ Tegye meg a köz- és magánszektorban szükséges intézkedéseket –szükség esetén affirmatív (megerősítő) intézkedések megtételét is beleértve – a roma kisebbség körében mutatkozó munkanélküliségi arány csökkentésére.

Langerné Victor Katalin hangsúlyozta, hogy a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport összefoglalójához (a továbbiakban: Összefoglaló) a civil szervezetek közül egyedül a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület fogalmazott meg javaslatokat. Kérte a többi résztvevőt, hogy aktívabban vegyenek részt ebben a munkában, mert ez lehetőséget biztosít a véleményük, javaslataik ismertetésére. 2015-ben a Tematikus Munkacsoport fog még egy ülést tartani kifejezetten az Összefoglaló megvitatása céljából. **Langerné Victor Katalin** megkérte a munkacsoport tagokat, hogy addig olvassák át az elkészült anyagot, és fogalmazzanak meg további javaslatokat.

Dr. Fórika László jelezte, hogy az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala részletes anyagot készített az Összefoglalóhoz, azonban a UPR jelentés benyújtása következtében ez aktualitását veszítette. Ennek következtében a Hivatal nem vesz részt az Összefoglaló elkészítésében.

Langerné Victor Katalin megkérdezte, hogy a Hivatal UPR jelentése nyilvános-e, illetve mikor válik nyilvánossá.

Dr. Fórika László válaszában elmondta, hogy akkor válik nyilvánossá a jelentés, amikor bárki számára elérhető az ENSZ honlapján.

Kozma Blanka elnézést kért amiatt, hogy nem tett javaslatokat az anyaghoz. Jelezte, hogy az előző ülésre a Női Érdekérvényesítő Szövetség delegálta, és nem tudta, hogy a továbbiakban is ő, mint a Szövetség egyik alapító szervezetének elnöke fogja képviselni az Női Érdeket. Megkérdezte továbbá **Dr. Fórika Lászlótól**, hogy az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala milyen jellegű intézmény, kormányzati, vagy független, és ebből adódóan miért tehet külön UPR jelentést, amelyet csak az ENSZ honlapján lehet majd megtekinteni.

Dr. Fórika László válaszában elmondta, hogy a Hivatal Nemzeti Emberi Jogi Intézményként tagja az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának. A Tanács tagjainak joga van ahhoz, hogy önálló jelentést fogalmazzanak meg az országot érintő emberi jogi jelentésekkel kapcsolatban. Jelezte továbbá, hogy a Párizsi Elvek szabályozzák a Nemzeti Emberi Jogi Intézmények kategóriáit, amelynek értelmében „A” és „B” státuszú intézmények léteznek. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala „A” kategóriájú intézmény. A legfontosabb elvárás a Nemzeti Emberi Jogi Intézménnyel szemben a függetlenség. Ezért ha benyújt egy jelentést a Hivatal, nem fogalmazhat meg emellett más véleményt, nem járulhat hozzá a kormány munkájához.

Langerné Victor Katalin megkérdezte, hogy mikor fog megjelenni az ENSZ honlapján a Hivatal által benyújtott alternatív UPR jelentés.

Dr. Fórika László jelezte, hogy ezt egyelőre még nem lehet tudni.

Dr. Rátkai Balázs elmondta, hogy ezek a dokumentumok fő szabály szerint minimum 6 héttel a felülvizsgálat előtt kell, hogy megjelenjenek az ENSZ honlapján, de csak az ENSZ hivatalos nyelvein. Megkérdezte, hogy a hivatalos megjelenést követően az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala magyar nyelven is közzé fogják-e tenni a jelentést.

Dr. Fórika László jelezte, hogy az ENSZ honlapján történő megjelenést követően meg fog jelenni a Hivatal honlapján is a jelentés. Angolul biztosan közzé teszik, de készült magyar nyelvű fordítása is a jelentésnek, valószínű, hogy az is elérhető lesz majd.

Langerné Victor Katalin kérte, hogy amennyiben megoldható, magyar nyelven is legyen fent a honlapon a jelentés.

Dr. Fórika László jelezte, hogy valószínűleg meg fog jelenni. Megkérdezte továbbá, hogy miért szükséges a magyar nyelvű változat feltöltése, ha az ajánlások csak angol nyelven érhetők el.

Dr. Rátkai Balázs tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a jelentések esetében ENSZ elvárás, hogy minden tagállam fordítsa le a saját nyelvére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben megismerhető legyen. Az időközi jelentés csak angolul érhető el, de a tematikus munkacsoportok üléseire az ajánlások jelentős része lefordításra került. Az előzetes tervek alapján a nemzeti jelentés magyar és angol nyelven is el fog készülni. Ezen kívül megkérlik majd az illetékes tárcákat, hogy a 2016. májusi felülvizsgálat során megfogalmazásra kerülő ajánlások közül a hatáskörükbe tartozókat fordítsák le magyar nyelvre, mivel ez elengedhetetlen a végrehajtáshoz.

Langerné Victor Katalin jelezte, hogy a Titkárság újra megküldi a munkacsoport tagoknak az elkészült Összefoglalót, egy újabb véleményezési határidővel. A beérkező javaslatok függvényében kerül majd megszervezésre a következő ülés.

Makai Istvánné a Roma Nővédelmi Közhasznú Egyesület elnöke megkérdezte, hogy milyen tapasztalatok alapján kerültek összeállításra az anyagok, történt-e előtte valamilyen felmérés. Az Összefoglaló 1. sz. függelékének 16. kérdése² tekintetében jelezte, hogy gyakorlatai tapasztalatai alapján a felmérésben szereplő adatok nem hitelesek.

Dr. Szebeni Andrea válaszában elmondta, hogy ez egy önkéntes belügyminisztériumi felmérés eredménye. A Belügyminisztérium nemzetiségekhez tartozó kollégái körében végezték ezt a felmérést, amelyre a válaszadás is önkéntes volt.

Dr. Fórika László elmondta, hogy az ombudsmani jelentés a saját hatáskörben gyűjtött adatokon alapul. Jelezte, hogy az ENSZ-nek megküldött jelentések nagyon szigorú feltételeknek kell, hogy megfeleljenek, ezek közül az egyik a terjedelmi korlát. Éppen ezért néhány szóban, mondatban van csak lehetőség a kutatási eredmények ismertetésére.

Langerné Victor Katalin hangsúlyozta, hogy az ombudsmani jelentés még nem nyilvános, ezért nem lehet előre feltételezni, hogy nem hiteles adatok szerepelnek benne. Fontosnak tartotta továbbá, hogy a roma nők helyzete hangsúlyosan jelenjen meg az Összefoglalóban, ezért kérte, hogy küldjék meg a munkacsoport tagok további észrevételeiket, javaslataikat.

3. napirendi pont: Egyebek

Kozma Blanka jelezte, hogy nagyon sokaknak különböző ismeretei, elképzelései vannak azzal kapcsolatban, hogy mit jelent az *affirmative action*, megerősítő intézkedés kifejezés, hiszen az egész romapolitika, nőpolitika valójában megerősítő intézkedés. Javasolta, hogy amennyiben van rá lehetőség, kerüljön sor egy szakértői beszélgetésre, amely ezt a fogalmat járja körül. Ennek során érdemes lenne kitérni arra, hogy nemzetközi szinten mit gondolnak a fogalom jelentéséről, milyen intézkedéseket sorolnak ide, valamint, hogy a hazai politikákban ez hogyan jelenik meg, a kormányzat mit gondol róla.

---

² Tapasztalata szerint előítélettel fogadták-e Önt nemzetiséghez való tartozása miatt jelenlegi munkahelyén?

Langerné Victor Katalin egyetértett a javaslattal, mivel ez az eszmecsere fontos részét képezheti az Összefoglaló előkészületeinek.

Jakus László a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület elnöke megköszönte **Langerné Victor Katalinnak** a „Színezd át” elnevezésű programsorozat megszervezését. Ezen kívül köszönetét fejezte ki azért is, hogy a Somnakaj musical eljutott több vidéki városba, többek között Győrbe is. Nagyon pozitív visszajelzéseket kaptak a gyermekek és az iskolaigazgatók részéről is, jelezték, hogy várják ennek a folytatását. **Jakus László** megkérdezte továbbá, hogy a kormány és az Országos Roma Önkormányzat közötti keret megállapodás megújítására mikor kerül sor.

Langerné Victor Katalin válaszában elmondta, hogy nem született döntés a keret megállapodás formájáról, nem kell a korábbi mintájára ezt megkötni. Egyedül arról van döntés, hogy 2015 folyamán kell a jelenlegi Keretmegállapodást teljesíteni. A korábbi keret megállapodás záró értékelése 2015 végén, 2016 elején készül el, amelyet a munkacsoport tagok is véleményezhetnek majd. Az együttműködés formájáról ezután fog döntés születni. Megköszönte **Jakus Lászlónak**, hogy megemlítette a „Színezd át” programot. Jelezte **Langerné Victor Katalin**, hogy a további helyszíneket és időpontokat megküldik majd a munkacsoport tagok részére. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy eddig nyolc helyszínre jutott el a program, és a szervezésbe mindig bevonásra kerültek a helyi szervezetek is, majd további hozzászólás hiányában berekesztette az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Szabó-Princz Viktória, szakreferens

Látta: dr. Bielik Réka, titkárságvezető

Jóváhagyta: Langerné Victor Katalin, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár